

PHOTO JOS LE DOARÉ

Ginivelez ar Mabig Jezuz e chapel Sant-Sebastien,
Saint-Ségal (Finistère).

BLEUN-BRUG

Niv. 121 (Mizieg-Mensuel)
Koumanant - Abonnement : 500 fr.

DU - KERZU 1959

TAOLIT EVEZ MAD

Kasit 500 lur (600 lur koum. a enor — 1.000 lur koum. madoberour) da :

Bleun-Brug, 21, rue Jos. Doury, Nantes.

C. C. P. 1541.90 Nantes.

Kas ar skridou da : **Abbé Bleunven, curé Saint-Renan (Fin.).**

Mar fell deoh beza ezel euz ar Bleun-Brug pe rei deom skoazell, kasit ho skodenn da :

V. Seite, Bleun-Brug, Châteaulin, Finist.

C. C. P. 544.22 Nantes

Ezel : 500 lur. — Madoberour : 1.000 lur.

TAOLENN

An amzer o trei, L. B.	1
Eet da laer, gand Mab an Dig	2
Pinvidik a bro ar Béd, gand an D ^r Tricoire	7
Keleier	9
Règlements des Concours de 1960	10
Va hi ha va haz	11
Ar hi du	12
Toutouig la-la	13
Pennérez Penn ar Roz	14
Eostig Breiz-Izel	15
An daou Westlév	16
Laouig Frisivi	17
Kenstrivadeg al laboused	18

Breiz he-doa laket braventez dre oll.

... Méd ema pep tra o vond da goll.

Evit savetei or chapelioù o koueza en o foull,
Lennit **Breiz Santel** (Mouvement pour la protection des
Monuments religieux bretons, Hôtel de Ville, Vannes,
C.C.P. 1536.85 Nantes)

133870

An amzer o trei

Ar bloaz koz a zo adarre oh ober e dalarou, war-nez koueza e mor divent an amzer dremenet, o vond da gas gantañ kalz pe nebeud euz an traou hag an dud a oa stag or halon hag or buhez outo.

O kimiada dioutañ, ne lavarim ket, evel ar zon :

« Poent eo dit, bloaz koz milliget
Kuitaad ar bed ganez gwasket !... »

Rak, mar deo gwir e-neus roet deom meur a zizouezenn, e lez war e lerh meur a roudenn deñval, e ranker lavared ivez e-neus degaset d'e heul bannou levenez c'hweg, peadra da vaga ennom esperañs ha nerz-kalon evid an amzer da zond.

Poan ha levenez o-deus, beb eil tro, koulz lavared, luskellet ahanom.

Glahar or-beus bet o weled ar maro o skei hag o tiframma diganeom mignoned vad, skoazellourien a dride o halonou e-kichen on re... Glahar c'hoaz o weled, war an dachenn fiziet ennom, an draog o poulza dalhmad e-mesk an ed, o weled pegen lugud ez a al labour war-raog, ha pegen buan e vez diskaret ar pèz a vez bet kement a boan o klask sevel...

Met perag en em jala re ? Lezenn ar vuhez eo ! An amzer, a lavar deom ar Furnez, ne lez netra en e zav uz ar pezh a vez bet savet, heb teurel kont anezañ.

Fazi an dud, hag alïez, ive, o fehed, eo ankounac'haad ar wirionez-se ; eo c'hoant mond re vuan ; eo kredi eo kollet ar stal, pa n'ez a ket an traou hervez o zoñj.

An had a dle beza taolet en douar, ha mervel. Nebeud ha nebeud e sav hag e teu da greski, da rei eost.

An habaster, ar basianted a zo eun dra rouez war an douar. Beteg fin o buhez, an darn vrasa euz an dud a jom techet d'ar vuanegez hag e vez mall ganto dastum frouez o labour ! Petra o-deus muia ezomm ar mammou, koulz hag ar re a venn digeri ha dihuna spered ar re all ? Pasianted, c'hoaz pasianted, atao pasianted. N'eo ket lezel ar penn da goueza, ha lavared n'eus netra da ober, met poania, labourad heb fallgaloni, ha gortoz...

Ma 'z eo bet lamet ha breset on danvez spered, or madou ene, eo marteze dre ma n'eus ket bet gouezet o divenn e-giz m'oa dleet, dre ma 'z eus bet greet implij fall euz ar pezh a oa bet lakaet etre on daouarn gand an Aotrou Doue.

Ar pezh a zo bet gwelet, e-pad an hañv, da geñver an oll gouelioù breizeg lidet dre bevar horn ar vro, a ziskouez sklêr n'eo ket maro ar glaou war oaled Breiz, hag e heller, o c'hweza warno, tenna c'hoaz anezo fulennou tan...

Re marteze e sellom en dianvêz, boaz om da gonta an dud, met ne welom ket ar pezh a dremen en diabarz. Ar re-mañ a hell beza troet ha dizroet buan a-walh...

Pebez kentel gaer a ro deom an Iliz, beb bloaz, dre an Azvent, o tigas da zoniñ euz pasianted Doue e-keñver an dud. Ar re-mañ o-deus ranket gortoz pell hag hir. Met, feal d'E bromesa, goude beza pourchaset ha reñket peb tra, e-neus degaset dezo ar Zalver benniget.

En eur rei digemer, a-nevez, d'ar Zalver-ze, gand gouel Nêdeleg, goulennom digantañ lakaad en or hreiz, eur galon greñv ha madelezuz, harpet bepred war an esperañs euz amzeriou gwelloc'h.

L. B.

ÊT DA LAER

(Kendalh)

gand Mab an Dig.

VII. Job er prizon.

A-wechou koulskoude e treñke ar zoubenn. Pa veze kavet barrikennou goullo, e vezem tamallet, hag a beb seurt a veze greet deom evid on lakaad da anzav on torfejou. Biken ! Biken ! Neuze e vezem fourret en eur zal. An Almanted a youhe warnom : « Laeron ! Komunisted ! Istrimanchou an diaoul ! A-benn eur hard-eur e viot fuzuilhet ! »

Da hedall, ni a c'hoarie kartou ! Ne reem mui a van ouz gourdrizou da malloziou. Ha pa vezem lezet da rede, edom adarre evel ar saout-se n'ez eus en o fenn nemet laerez.

Eur vagoniad vutun dreist a oa nevez digouezet. Diêz kenañ oa tostaad outi : soudarded, ofiserien a oa ouz he diwall. Ni a yee hag a deue war he zro evid gouzoud penaoz tapa krog, heñvel ouz kizier o klask teurel o fao war eun tamm freskad. Diouz ar mintin, on-oa gellet lakaad eur vagon all da vond da steki outi a-benn-err e-pad m'edod ouz he diskarga. E-kreiz ar stroñs, ar youhadennou, Job e-noa leuniet e hodellou doun !

Re gal ! Na pebez butun ! Ma vije gellet kaoud c'hoaz !

E-pad ma oa daou ahanom oh ober an neuz d'en em ganna gand kontilli, ha ma rede an Almanted d'o dispartia, e lammas Job er vagon, e skrinkas eur gartouchenn sigaret dreist eur voger.

M'ho-pije klevet ar blej, ar gwiç'h ! Kouezet ' oa war benn eun ofiser hanter vastoufet ganti. Job a glaskas lammad kuit. Siouaz ! paket e oe ha kaset dioustu d'ar prizon, pell ahano.

Paour-kêz Job ! Nag e soñjen ennañ ! Nag a vizer a dlee diwaska ! Teñval oa or pennou : Job a oa deut mad gand an oll. Ah ! M'on-dije gallet ober eun dra bennag evitañ ! Siouaz ! Kaer oa deom ober enklaskou, ne glevem grik diwar e benn.

An Almanted a ree goap ahanom : « Ah ! Ah ! Paotred ! Gweled a rit ? Paket al laer ! Ha koust a ray d'e ler ! »

Ni, ar gounnar o sourral ennom, a blante poenchennou er boestou koñserv, a staote en dour mineral a gased da zoudarded an Afrik ! Gwelet e vo piau a bèo ar herra !

Job ! Job ! Ar pardaez oa. Job a oa aze gantañ dilhad nevez.

« Hopala ! Na pebez kanfart ! Euz a be leh e teuez ? »

« Euz a be leh ? Na pebez istor ! »

An oll a zigoras o skouarniou ha dizale o ginou.

« Da Erlangen o-deus va haset. Mogerioù uhel ha du. Eun nor vraz houarn a zigoras hag a oe prennet en-dro, kerkent. Me a oe kaset dre aleou teñval, beteg eur gampr livet glaz, enni eun daol, diou gador, hag ar pezh am lakaas souezet, eur gwele-rêz, gwelloc'h e zoare eged an hini am-eus amañ. Souezetoh e oan c'hoaz pa zeuas eur prizonier da zigas din viou, kig, patatez hag eur voutailhad win evid va hoan.

« Me a zo amañ eur miz 'zo, emezañ. N'eo ket fall en oll ar vuhez. Hirio e tle dit beza skuiz. Kerz d'az kwele. Warhoaz e welli. »

D'an deiz war-lerh, war-dro eiz eur, eun Almanted eo a deuas gantañ kafe, bara, amann. « Chom en da wele, da zebri da lein, emezañ. Me a zo karget d'ho terhel. N'oun ket droug, ha bemnoz e vezi servichet evel eur rouanez ! Ma hellez kouskoude digas eun dra bennag d'ar pardaez, e ri din plijadur. »

Degas dezañ eun dra bennag, met euz a be leh ? Ne gomprenan ket eur siseurt.

Da nav eur, eun Almanted, eur fuzuilh gantañ, va renas er mêz a gêr, war-du eur maner. Eñ a zigoras an nor, her prennas, ha dao en dro.

Eun aotrou treud ha braz, lunedou war beg e fri, a deuas davedoun. a roas din eur rastell hag a lavaras din dastum an deliou maro en e liorz.

Ha me va-unan, gand al laboused !

Eun eur goude, e tizroe an ozah. Selloud a reas ouzin euz ar penn d'an traoñ, hag e lavaras din e almanteg :

« Eur vro gaer eo an Almanted, ha brao beva enni. »

« Evidon-me, ne gavan ket », emeave avad kerkent.

« N'ho-peus ket komprenet c'hoaz eo ho tever labourad eviti euz ho kwella. »

Me a zirollas da c'hoarzin, a droas kein d'an aotrou, oh ober an neuz da vond pelloc'h.

« Chomit eur pennad da varvailhad, emezañ. Petra ho-peus greet evid dond amañ ? »

« Paket o laerez. »

« O ! o laerez ! N'ho-peus ket a vez o laerez ? N'oh ket eta eun den onest ! »

En taol-mañ e yeas droug ennon.

« Eo ! eun den onest on bet atao hag e vezin, aotrou ! Met me a gar va bro hag a gav din e tleat labourad eviti, ya, a beb hent ! C'hwi ho-peus greet ahanom sklavourien. Nag a bed en-deus ho kouarnamant lakaet pe lezet da vervel ! Biken ne vin a-du gand ho mistri. Beteg ar penn, m'en em ganno ! Va lezit, aotrou, da labourad sioul. Gwelloc'h eo. »

War-dro unneg eur, e tizroe an aotrou. Setu ma komze galleg euz ar gwella.

« Dilezit ho labour, ha deuit ganin. »

Kaset e oen en eur zal, war an daol e oa boutailhou a beb liou evel gwchall d'an deizioù gouel e va bro.

« Petra a gemerot ? emezañ. Azezit 'ta. Grit evel er gêr. »

Evet va banne, e savis hag e oan o vond en-dro d'al labour.

« Nann, nann, emezañ. Merenn a vo dare bremaik. Arabad labourad re evid bro gaer an Almagn. Goustad, va faotr-me ! Bemdez e teuot amañ e-pad ma viot er prizon. Met, chut ! grik ebed ! Ha war ho pouez d'al labour !

An daol a oa gwisket kaer e gwenn, plajou euz a Limoj warni. Na pebez lein gand gwin euz ar Hreisteiz ! An aotrou a varvailhe. Anaoud a ree zoken Brest, e-leh m'edo bet eur pennad. Ober a dleen evel em zi. N'eo ket evid labourad eo e teufen bemdez, met evid diskuiza ha marvailhad. Pér, avalou, butun, a beb seurt a lakaas din e va godellou. Ha bemdez e veze heñvel. Oh ober petra emañ eno an aotrou-se ? Piou a oar. N'e-neus ket hel lavaret din.

D'an dervez diweza e-neus lakaet va gwiska a-nevez, hag e-neus leuniet va godellou a bezioù arhant. Re wir ! »

Ha Job a lakaas da ruilh war an daol eur berniad peziou arhant, gwella testeni oa gwirion e istor estlammuz.

Den n'e-noa aon mui rag ar prizon, e-leh ma lakaed al laeron war reñk ar Zent.

VIII. Jabadao en traoñ. Jabadao war-lêz.

Skuiiz maro edon. E-pad euriou e oan chomet eun troad war eur prenestr lab, hag egile war brenestr eur vagon leun a voutailhou gwin koz. Eur horrig a zen, gwen e izili, e-noa gelllet en em zila enni, hag ouspenn tri hant litrad a oa kuzet er foenn.

Paotr ar Homedi diouz ar pardaez e-noa kavet c'hoaz gwelloh. Gelllet e-noa, den ne oufe penaoz, lakaad eur gorzenn en eur varrikenn ken estlammuz hag hini ar butun, p'edom skarzerien, Bi ha me. Ha gand sailhou edom eet da gerhad gwin.

Goude deveziou eost gagn e kousken kaled hag e rohen.

Foultre ! Va gwele e-noa greet lamm penn-dibenn ha me gantañ. Eun tolompi spontuz.

Job ! Job ! Job ebed ! Va-unan edon. Ar re all, dihunet gand c'hwitell vraz an tan, a oa eet d'ar goudor, d'ar red. Ha me n'am-oa klevet netra.

Dipadapa en eur vontona va lavreg e lammis dreist ar hoadennou, an tan enno. A-uz d'am fenn e tañse, goulaouet, ar hiri-nij, hag a beb tu e taolent an tan hag an dismantr gand eur zafar skrijuz. A-veh edon en toull ma tregernas ar mogeriou gwasoh eged biskoaz. An nor houarn, ken pounner, divarhet krenn, a nijas d'en em dourtal gand eur prenestr.

Job ! Job ! E pe leh ema Job ? Den ne ouie. Ar gurun a davas. Ha ni en-dro ! Job or gede ! E leh mond d'ar goudor e oa bet o laerez, ha gantañ, gantañ... e oa tri leue bihan.

Nag a c'hoarz ! Nag a jolori !

Aliez, bremañ, noz-deiz, e tirolle ar jabadao war-lêz. Gand levenez, ya, red eo deom hel lavared, e welem an tan o kregi a beb korn. Ar sklavourien n'int mui tud. Dond a reont da veza bleizi ! Trouz ar bombjou ol lakae da gana, evel ar ouezidi a wechall pa welent eur vag oh ober peñse. « Peñse ! peñse ! Nag a beñse a oa d'an deiz war-lerh da zastum ! »

An urziou a oa striz : an neb a vije paket o laerez en eun ti diskaret a dlee kerkent beza fuzuilhet.

Soñj am-eus euz an taol kenta m'oam bet galvet da zastum ar pez a jome euz eur vagajenn vraz, enni bevañs a beb seurt. Debret on-oa, êz deoh gouzoud, hag eun neubeudig traou on-oa lakaet en arrelaj en or godellou ledan. Ne gredem ket ober muioh evid ar wech kenta. Eun Almant eo a deuas d'am haoud.

« N'ho peus kemeret netra ? »

« Nann », emeve.

« Evelato, emezañ, alo, kemerit sukr eun tammig, hag amann ha chokola ! »

I o-unan a oa du gand an naon. Penaoz enebi ouz ar c'hoant dibri ? Ha peogwir e rankent laerez, gwella d'ober oa lakaad an oll d'ober evelto. Ni a zentas.

Goude beza saludet « Heil Hitler » en eur strakal e zeulioù, eun archer a deuas a-dreñv-kein da gaoud Job. « Kemer evidom 'ta, emezañ, eun nebeud boestou sardined ! »

Eun nebeud boestou bihan d'an archerien, ha deom-ni karradou ! Ya, karradou eo a yee ganeom, evid or mignoned en ezomm, evid ar Rused a varve gand an naon e-kichen. Warhoaz e klevim brabanserien braz o ginou. P'o-do saveteet euz ar maro kement a gomunisted hag on-eus ni greet, e hellint komz ! Ni o lakeas da zañsal eveldom gand al levenez, gand ar fiziañs edo dizale o vond da veza bruzunet or chadennoù.

Fest-Hall Nuremberg, magajenn vraz ar butun evid oll armeou ar Zav-Heol a oa devet, dismanstret. Eun aochad vutun ken uhel ha garidou kenta tour Lanbaol a jome enni. Soudarded almant gand fuzuilhou a oa lakaet kerkent war he zro. Ha piou a oa galvet da zavetei ar pez a helled euz an teñzor ?

Al laeron ! ya, al laeron, tudou !

Ni a dremenat eno tost d'eur miz. Ne fumem mui nemed sigar, bizier teo evel strepin, noz ha dreiz ! Ni a lakeas a-gostez butun evid c'hwel miz hag ouspenn. A beb tu e veilhe noz-deiz war on eienen soudarded almant. A oll hedon a zo rouz. N'eo ket c'hwil na me a hello anaoud eur had diouz eun all. Evidom-ni prizonierien gwisket rouz e oa heñvel. Ni a halvas d'or skoazella an oll brizonierien euz eul leo diwar-dro. Sahadou butun ganto war o heñ, ez eent kuit en eur gana e pad ma ouele kement a Almanted n'o-doa ket eur meutad butun da lakaad en o horn.

En oabl e troe ar hirri-nij... War al leuriad vutun e tañse al laeron !

IX. An tan e toull al laeron.

Ar sklavourien a oa mistri war ar blasenn.

Dilhad nevez a oa ganto... arhant o tirlinkad forz pegement en o godellou. Ruz o jodou ez eent hag ar merhed a vouse'hoarze outo...

Prena a reent ar pez a blije dezo... zoken ar re a oa karget d'o derhel. E ostaleuriou kaerra Nuremberg eh en em vode al laeron a beb korn euz ar vro.

Eur pardaez edom, Job ha me, en eur zal... ha ne yafem ket enni bremañ : re ger e koustfe !

Ni a varvailhe ouz eun daol. Eun ofiser a yeas droug ennañ abalamour ma oa servijet ar brizonierien en e raog. Da genta e tlee dezañ beza gwelet penaoz edom en em gavet eno. Nann, re riskluz ! Gouzoud a ree on-oa kaset meur a hini d'ar Rusi ! Mistri a brenem evel traou all !

« Te, va faotr-me, a gompreno, eme Job. Tenn da zigaret euz da hodellou, Biel ! »

Pep hini ahanom e-noa eur berniad dirazañ, re amerikan, re zaoz, re durk, re hall ha re almant zoken. Ha tud ar vro, ofiserien hag all, n'o-dao ket mui eur begad butun. Job a fume evel eur marh du harp en e hinou, evel m'e-nije c'hoant mogedi eun anduilhenn. Evid kreski c'hoaz kounnar an aotrou, e kin-nigas sigaret amerikan d'an diou blah prest da bokad dezañ, kement a foug e a oa enno.

Ne oe ket pell evid fila gand e hent an aotrou, en eur behi...
Ar sklavourien, al laeron a oa mistri war al lestr. Lakaet o-doa d'en em vruzuna, da vreina peb tra warnañ. N'o-doa ken mall nemed e weloud o vond d'ar strad.

Ne helle ket mond pell mui, al lestr paour ! Taget en diabarz, taget en diavéz... paour-kéz bro, leun a douristed !

**

Eun nozvez, e teuas mil garr-nij. Lakad a rejont da ziskenn euz an neñv eur mor a dan war geriou Furth ha Nurembarg.

N'eo ket traou d'ober ! Ne heller ket, war zigarez ebed, laza bugaligou ha mammou ha rei dezo da dena !

Ah ! Ah ! Ah ! An deskadurez a dlee lakad an dud d'en em garoud evel breudeur. Ezomm mui euz a Zoue... nag euz a stered ! An dud a zavas tour Babilon ! A-greiz-oll e sayas tabut... hag e tirollas lazerez. Atao an heveleth istor.

Skrija a raim, hed or buhez, o soñjal en nozvez-se. Ma oam laouen o koueza or chadennou, or halon a oa frailhet don. En tan e suilhe tud ha n'on-oa netra da rebech dezo, re all hag on-oa evito doujañs, bez' ma oant on enebourien, meur a hini on-oa evito zoken karantez, rag tud vad a zo e peb leh. En o zouez e oa zoken sklavourien evel dom.

Oll, oll, mesk-ha-mesk, en eur youhal : « Maman ! maman ! » edont mouget, beuzet en tan. Tregont mil en eur hard-eur ! An diaoul e-unan n'e-nije ket greet difrèoh !

**

Tan, tan a zave e peb korn. Ne oa mui noz ebed. E peb leh e koueze ar bombjou, o teurel d'an douar ar mogerioù hag an dud. Leun-wad on dilhad, on daouarn, e redem da zougen skoazell d'ar re hloazet.

A-uz d'or penn, ar hirri-nij a droe, izel, a zourre, a denne. Mogidell du ar maro a holoas ar vro. Pa deuas eun tammig sklêraenn, ne oa mui netra.

Toull al lareon, eur bern ludu.

**

Al laer braz e-noa or bodet.

« Breudeur laeron, emezañ, beteg ar penn on-eus greet mad ol labour. An treh a jom gand or bro ! Eviti, amañ, on-eus greet euz or gwella. Setu ar frankiz, breudeur laeron ! Ne hell ket beza a onestiz heb frankiz. Dalhit soñj ! Ne hell ket beza kennebeud a frankiz wirion heb onestiz. Gand an oll dud a volentez vad, labourom bremañ da adsevel or bro. Eur ger all. Amañ om bet breudeur, digor on ti, on divreh, an eil d'egile. Kenavo, breudeur laeron ! »

« Deus da va hêr-me, paotr ar Homedi, pa deui er vro d'ober termaji, eme Job en eur c'hoarzin. Nag a blijadur o-do an dud ouz da weled o neizia nao pe zeg yar en da vragou ! »

Paotr ar Homedi ne respontas ket. Evel eur bugel, eh en em strinkas en eur ouela etre divreh Job, e vignon gwella.

DIWEZ.

Pinvidika bro ar bed

E pe leh ema pinvidika bro ar bed, d'ho sonj ? E-barz an Amerik ? N'ema ket. E-barz ar goueleh, ne lavaran ket. Ya, e-barz an dezerz. Hag e-barz an dazerz sec'ha ha tomma. E peleh eta ? E-barz ar Sahara ? N'eo ket. Eno e vo, a-benn deg vloaz amañ, marteze... Na glaskit ket pelloh. Setu : e-barz Koweit. Ha Koweit eo ar vro zec'ha ha tomma an douar ? Moarvad. E-barz goueleh ar Siri e vez gwelet kañvaled (chameaux) ha bandennou deñved o peuri eun nebeud plant treud ha dreineg. E kreiz goueleh Koweit, avad, n'eus plantenn ebed. N'eus mên ebed, kennebeud. Tréz (sabl) zo, avad. Tra ebed nemed tréz. Tréz tommet gand an heol griziaz. Hag eur gwrez (eun tommder) spontuz ! Hanter-kant derez (50°) e-barz an disheol, e-pad miziou an hañv. E-kreiz ar goañv, ne vez ket kalz distannoh.

Neuze, seurt bro a dle beza an hini baourra er bed ? Ar baourra eo bet, e gwirionez. Nemed, abaoe ma oe lakeet an Anglo-Iranian C° da dehouid kuit euz Bro-Iran, gand Mosadeg, paourra bro ar bed a zo deuet da veza ar vro binvidika. Rag, paotred an Anglo-Iranian C°, kaset kuit euz Bro-Iran, a zo deuet da gleuzia puñsou petrol e-barz Koweit (lavarit : kwet).

Koweit a zo eur vro vihan, bihannoh egéd Breiz. Renet eo gand eun Emir. Hag eno, evel én oll vroioù arabeg, an traou kuzet e-kreiz an douar a zo d'an Emir, ha dezañ hebkén. An Emir an hini eo, eta, a zo perhenn ar petrol.

Ne oa nemed pemp mil den o chom e Koweit. Med, brémañ, ez eus daou hant hanter-kant mil den o veva eno. Ar Zaozon eo a hourhemenn, a-benn ar fin, peogwir ez inf kalz stankoh egéd tud ar vro. Evel just, an Emir a gav dezañ eo-eñ mestr e-barz e vro. Rouanez Bro-Zaoz ne ra kén nemed « gwarezi » anezañ, ha n'eo ket gourhemenn dezañ. Nemed ne hall den ebed mond da jom e-barz Bro an Emir heb kaoud « visa » ar rouanez Elizabeth. Koulskoude, an Emir an hini eo a douch arhant ar petrol, rag, an eoul-douar a zo e dra, ha tra den all ebed. Eñ a bê an 250.000 den a zo o chom én e vro. Ha pèa mad ra anezo, peogwir n'eus bro all ebed, e leh e vez gounezet kemend-all a arhant gand an dud.

Med, n'eus ket nemed an arhant a gont war an tamm douar-mañ, dreist-oll pa ne vez nemed tréz bero dindan ho treid ha tro-war-dro. Gwir eo, Med, renket mad eo bet peb tra e Koweit, evel m'emaoh o vond da weled.

Kêr-benn ar vro eo Koweit, eur porz-mor arabeg, war ar pleg-mor perseg. En dro d'ar gêr goz, ez eus bet savet eur voger, gwechall. Gand pri eo bet savet, pa n'eus mên ebed ér vro. Setu perag ez a ugent santimetr ad douar kuit gand an dour, pa vez eur gaouad glao. Dreset e vez ar voger beb tro, avad. An Emir ha pennou braz ar vro — tud euz familh an Emir — a zo o chom e-kreiz ar gêr-ze. Eur gêr nevez a zo bet savet ive en tu all d'ar voger zivenn. Ha tud a beb seurt a zo o chom eno : Kenwerzerien (konversanted) euz Bro-Ziri, Bro-Liban, Bro-India, Bro-Chin. Ar vicherourien a zo Persaned. Ar veikanikourien a zo Armenianed. Med eur skol hag eun ospital modern-kenañ (giz Bro-Zaoz) a zo bet savet e Koweit. Hag e veger skoliadet ha louzaouet evid netra. Ar vistri-skol hag ar vedisined a vez pèet gand an Emir — diwar ar petrol — evel oll dud ar vro.

Tud Bro-Europ, n'emaint ket o chom e-barz Koweit. Eur gêr nevez a zo bet savet ganto, hanter-kant kilometr pelloh. Gwelloc'h eo e-giz-se evid an oll. Kêr an Europeaned a zo unan iskiz, avad. Ahmedi a vez greet anezi. Tier Ahmedi a zo izel, eur bladenn houarn ront war lein peb hini. Heñvel a-walh ouz barra-kennou da lakaad binviachou ar zoudarded. N'eus forz ! Ahmedi a zo nêd ha didrouz, enni peb ézament modern : tachennou sport, tier c'hoariva (teatrou), sinema, skoliou, staliou boued, hag ive ilizou, peogwir ez eus katoliked vad o chom eno.

A zo kaer ! Med, gand gwrez ar vro, ne dle ket beza brao-tre beva eno, a zoñjit-c'hwil, marteze. Mad ! Koulz e-barz ar gêr arabeg hag e-barz ar gêr

européan, êr an tier a vez dalhet atao na re domm na re yén. Ya, freskeet e vez an êr, a-hed ar bloaz, da vired ouz an tier da veza re domm. Ha koustuz eo kement-se ? N'eo ket re goustuz, pa n'euz nemed devi (loski) petrol evid lakaad ar skornérezed da vond en dro ; an eoul-douar ne goust netra, koulz lavared.

Kaoud êr fresk a zo mad. Kaoud dour dous a zo red, avad. Hag e-barz ar vro a-bez, ne oa nemed eur feunteun o rei dour a-walh evid terri o zehed da zeg den bennag bemdez ! Pa ne oa ket kalz tud e Koweit, e veze dégaset an dour gand kamionou sitern. Euz Bassorah e teue an dour-ze. Ha ma vije deuet tud euz Bassorah da naha rei dour, eun devez bennag ?... Gwelloh kavoud dour e-barz ar vro. Ar petrol e-neus permetet an dra-ze ive. Gantañ e vez strilhet (distillet) dour ar mor. Ha peogwir ne jom tamm holen e-barz, e vez divlaz awalc'h an dour strilhet-se. Red eo lakaad eun tammig holen e-barz endro, evid rei blaz dezañ. Biskoaz kemend-all ! Tenna an holen kuit diouz an dour sal, ha lakaad holen e-barz adarre ! Koustuz-mad eo ive ; med, n'eo ket an eoul-douar a vank da domma an alambig d'ober dour dous, hag ouspenn dour, e vez grêt holen. A zo gwelloh, an êzenn dour a vez lakeet da labourad, araog mond da zour en eur yennaad. Ya, lakeet e vez an êzenn da gas turbinou en dro, d'ober an elektrisite evid er gêr a-bez ! Ijinuz eo : dour, holen hag elektrisite, war eun dro.

Peogwir ez eus dour, e haller, moarvad, lakaad eun nebeud plant da greski ? Tamm ebed. N'eus plantenn ebéd er vro. An tomatez hag an avalou-orañjez a vez dégaset euz Bro-Lihan, dre garr-nij. War nij, ive, e teu ar fleur euz Bro-Holland. Ar re-mañ a vez miret e-barz ar skornérez, ha lakeet da ficha an daol nemed e-pad ar prejou. E-giz-se, e padont diou zizun bennag, e leh tri pe bevar devez, e-mod-all.

Ha setu penaoz eo deuet paourra bro ar bed da veza an hini binvidika ha moderna. Ne gav ket din e ve an hini blijusa, daoust da ze. N'eus forz penaoz, seurt burzud ne bado ket pelloh egéd ar mammennou petrol. Hag, ar puñsou eoul-douar a yelo da hêsk, deiz pe zeiz. Ha neuze, Koweit a deulo da veza ar goueleh adarre. Lezenn an dezerz an hini eo ive. Kêriou braz a zo bet gwechall ennan dismantret abaoe pell zo. Da heul Palmyr e chom peulioù mein. Da heul Pétra e chom templou alaouret. Petra a jomo da heul Ahmedi, a-benn pemp kant vloaz ? Mogerioù simant-houarnet ha pennadoù korzennoù.

Doktor J. TRICOIRE.

KELEIER

— E lycée Kemper, 140 studier a heuilh ar Skol vrezoneg, kelennet gand Loeiz Roparz.

— Tost da 160 lizer on-eus bet, abaoe eur miz, a-zivoud or « Skol vrezoneg dre rizer ». Morse n'on-eus bet resevet kement.

— Eun Emgleo a zo nevez beza bet savet etre Bretoned, Basked, Katalaned hag Oksitaned evid divenn yezou rannvroel ar Frañs. (Evid Breiz, srkiva da B. P. 17 Brest).

— Paotred ar « Resistans » e Breiz o-deus ive savet eun emgleo da zivenn ar vrezoneg. (Siège social, 4 bis, rue Colbert, Brest.)

— Ar Bleun-Brug da zevez ar vrezoneg e-neus kestet dre e houelioù ha dre ar skolioù, ouspenn 400.000 lur.

Bleun-Brug Skol.

Kuzel B. B. Leon, bodet e Gouesnou d'an 12 a viz Du, e-neus divizet ober daou Vleun-Brug skol e Leon, e Kerlouan hag e Plougin, ha marteze eun all e Dirinon. Levrig ar honkourioù a zo e gwerz (30 lur ar pezh dre bost), e ti ar Bleun-Brug, e Kastellin. Da bep hini labourad evid lakaad skol e barrez da genstriva.

Deveziou studi.

Bagad wastell-Paol, dindan renadur Kendalc'h, a zav tri devez-studi, e Kerzaliou-Kastell-Paol, euz ar 26 d'an 31 a viz Kerzu. Ar re oll a garfe en em binvidikaad war draou Breiz a hell kas o ano da Yves Keramoal, Krec'h-Kezou, Kastell-Paol, Fin. Tél. 2.45.

KELEIER

Bodadenn veur ar Bleun-Brug.

E Kemperle, d'an 13 a viz Gwengolo eo bet greet bodadenn veur ar Bleun-Brug evid kuzulieu-Kerne, Leon, Treger ha Gwened. Renet e oa al labourioù e-doug an deiz penn-da-benn, gand an Ao. Moal, rener meur, hag an Ao. Mevellec, aluzenner meur.

Pep kuzul a roas da houzoud al labour greet gantañ e-pad ar bloaz tremener : deveziou a vignoniez, Bleun-Brug-skol, Gouelioù ar Bleun-Brug, abadennoù-kan... Ar Sekretour-meur a roas da houzoud e-neus bet greet 72 prezegenn er skolioù gand projeksionoù, ha gwerzet tost da 5.000 levrig kenstrivadurioù.

Goude e oa taolet eur zell war ar bloaz da zond. E 1960 e vo savet tri Vleun-Brug : unan e pep departamant a Vreiz-Izel. Hini Leon a vo greet e Plouyann-Montroulez d'an 10 a viz Gouere. Evid ar re all n'eo ket c'hoaz renket mad an traou.

Goude Bleun-Brug Elliant.

D'ar 7 a viz Here, e ti Lanig Naour, en Elliant, e oa servichet eur gwin a enor evid kloza Bleun-Brug Kerne, dindan renadur an Ao. Person hag an Ao. Chaloni Mevellec. Bodadenn laouen kenañ. An Ao. Chaloni, on aluzenner meur, a gasas ar han en-dro, en eun doare dispar : ne reer ket gwelloh er festoù-noz nag er gouelioù kan-ha-diskan. Evid echui an Ao. Seite a roas da weled projeksionoù dudiuz war Bleun-Brugou Elliant ha Plougastell.

Bodadenn veur Kendalc'h.

Dalhet eo bet en Oriant d'ar 25 a viz Here. Gwell bodadenn bet gwelet beteg-henn. Sin vad evid an amzer da zond. An oll eno a zo bet laouen braz o houzoud dre an Ao. Moal, rener-meur ar Bleun-Brug, bet dezañ eul lizer digand Ministr an Deskadurez, e oa bet adlaket ar brezoneg er vachelouriez evel m'edo a-raog. Meuleudi d'ar re oll o-deus stourmet.

Yaouankizou ar Bleun-Brug.

Kuzul ar re yaouank e-neus en em vodet, e Lesneven, evid B. B. Leon, hag e Lokorn evid Bl.-Br. Kerne, ha savet eur roll-labour evid 1960 : Eun devez a vignoniez e Kerne, daou e Leon.

Devez a vignoniez B.B. Kerne.

D'an 22 a viz Du eo bet greet devez a vignoniez B. B. Kerne, e Kastellin. Pedet e oa bet da zond yaouankizou ar Helhioù, bagadoù ha lazou-kana Breiz-Izel. Dond a reas tost da 150 euz 16 strollad.

An overenn gand kantikou brezoneg a oa lavaret e chapel I. V. Kastellin. An Ao. Chaloni Mevellec a reas eur brezegenn war an iliz dirag kulturioù disheñvel ar béd, e vo ar brezegenn-se, rag soñjal a reom e hell beza talvouduz evid an oll.

Eur weladenn, goude, da japel gaer Sant-Sebastian, e Sant-Segal, dindan renadur Jos. Doare, a blijas kenañ d'an oll : eur gwir bourmenadenn dre douez on Arzou-kaer.

Eur préd laouen a vodas an oll e ti Yves Nikolas. Ar han a yeas en-dro m'oa eun drugar, tan-flammet an oll gand an Ao. Mevellec.

Warlerh e oa dañsou breizeg, hag evid echui eur brezegenn fromuz braz, greet dre vagnetofon gand an Ao. Ollivro, war kudenn boaniuz an divroa e Breiz. Ken pouezuz eo an diskleriadurioù roet gand an Ao. Ollivro, ma tistroim hirroh war ar gudenn-se, en niverennou da zond.

An Ao. Duigou a dennas euz ar brezegenn-se an aliou gouest da deuler sklêrijenn e spered ar re yaouank.

An oll a zistroas d'ar gêr, pinvidikeet, ha leun a lorh euz eun devez ken mad.

Eur vododenn bouezus e Lesneven.

Ar Bleun-Brug e-noa pedet oll vistri ha mestrezed-skol ar horn-Bro da zond, d'ar 26 a viz Du, da Lesneven, da zelaou an Ao. Ollivro.

Dond a reas war-dro 250 a dud : re a dud diouz ar zal. Ouspenn ar vistri, e oa deuet ive bugale vraz skolañchoù Lesneven, paotred ha merhed.

Da 14 h. 30 e krogas an abadenndenn gand kanaouennou ha displegadennou konkourioù ar B. B. evid 1960.

Goude, an Ao. Ollivro a gomzas gand tan ha gand kalon euz kudenn an divroa. Zelaouet e oa gand eun evez eston e-pad tost da eun eur hanter.

An Ao. Chaloni Mevellec a lavaras bennoz Doue d'ar prezegeer en eur lakaad an oll da gana ar hantig « Da Felz on Tadou koz ».

Ha vo amañ ive trugareket an Ao. Ollivro, evid al labour vad a ra en eur zihuna ar sperejou. Mall eo digeri an daoulagad a-raog ma vo kollet pep tra. N'ema mui ar mare da jom da skanvbeni da bismiga pe da damall hemañ pe hen-hont, méd da labourad pep hini hervez e hallond hag al leh m'ema ennañ o chom.

Règlement de nos Concours

Les Concours scolaires du Bleun-Brug comportent : lecture bretonne, récitation, chant, narration et dessin.

Le classement se fait par matière et par âge (Petits : 5, 6, 7, 8 ans — Moyens : 9, 10, 11 ans — Grands : 12, 13, 14, 15 ans). Il est possible de concourir en une matière seulement ou en plusieurs matières. Dans ce dernier cas on peut gagner plusieurs prix. Ces prix seront des objets d'art ou des livres en breton et en français sur la Bretagne. L'année dernière il a été donné pour plus de 300.000 francs de prix.

1. — **LENN** (lecture) : Les élèves auront à lire dans le livre en usage dans leur école : Le Breton par l'Image, Yez hon Tadou, Me a zesk brezoneg, Komzom (Dr Tricoire), Deskom brezoneg, Le Bozec.

2. — **DISPLEGA** (récitation) : Chaque concurrent déclamera par cœur la récitation de sa catégorie que l'on trouvera ci-après. Cette récitation devra être vivante et mimée autant que possible. L'accent et les tournures du terroir ne sont pas à éviter.

3. — **KANA** (chant) : Chaque concurrent individuel donnera deux chants : 1°) Le chant de sa catégorie à prendre dans ce recueil ; 2° un chant breton à choisir librement. Il peut être pris dans les recueils des années 1955, 1956, 1957 et 1958.

En chant, on peut aussi concourir en groupe ; dans ce cas, le classement se fera par chant (les 4 chants de ce recueil) chaque groupe ne chantera qu'un chant ; on peut mêler les âges. — Des enfants ayant chanté en groupe peuvent encore concourir individuellement.

4. — **SKRIVA** (voir le détail de ce Concours à la page 9).

5. — **TRESA** (dessin) : Sur une feuille de dessin 24×31, illustrez l'une des chansons de ce recueil.

Narrations et dessins devront parvenir 15 jours avant chaque Bleun-Brug, à : V. Séité, Bleun-Brug, Châteaulin (pour le Finistère).

De petits Bleun-Brug scolaires, genre Coupe de la Joie, sont encore prévus dans le Finistère.

Enfants, prenez part aux Concours du Bleun-Brug

L'année dernière, plus de 1.000 élèves y ont participé.

(Les premiers prix seront entendus à Radio-Quimerc'h.)

Kenstrivadeg ar han

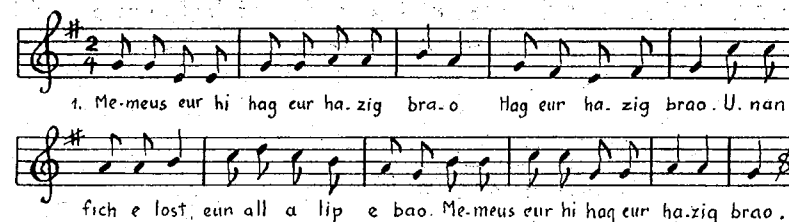
(Concours de chant)

Re vihan (petits), 5, 6, 7 et 8 ans.

Paotred ha merhed (garçons et filles).

VA HI HA VA HAZ

Ton : A. BOUCHER.

1. Me-meus eur hi hag eur hazig brao,
Hag eur hazig brao.
Unan 'fich e lost, eun all a lip e bao.
Me-meus eur hi hag eur hazig brao.

2. Me-meus eur hi hag eur hazig flour,
Hag eur hazig flour.
Unan a év lèz, eun all n'év nemed dour.
Me-meus eur hi hag eur hazig flour.

3. Me-meus eur hi hag eur hazig dous
Hag eur hazig dous.
Unan a zo fur, egile a ra trouz.
Me-meus eur hi hag eur hazig dous.

4. Me-meus eur hi hag eur hazig mad,
Hag eur hazig mad.
Jo a va halon, ha joa va daoulagad.
Me-meus eur hi hag eur hazig mad.

C. Mével.

Gerioù diêz : fich, fichal = bouger, remuer — flour = doux au toucher, caressant, soyeux — lèz = lait (leaz).

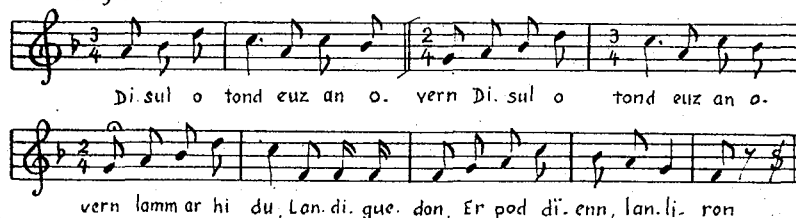
ATTENTION ! : Le chant peut toujours être mimé, mais à condition que le geste ne nuise jamais à la voix.

Re grenn (moyens), 9, 10, 11 ans.

Paotred (garçons), 9, 10, 11 vloaz.

AR HI DU

Allegretto. ♩ = 120

1. Disul o tond euz an *overn* (bis)
Lamm ar hi du, *Landiguedon*
Er pod dienn, *Lantiron*.
2. *Arru* ar mestr e-kreiz an ti (bis)
Hag e houlenn, *Landiguedon*,
Pleh 'ma e gl, *Lantiron*.
3. Ar mestr a lavar d'ar vestrez (bis)
— « Krog en e lost, *Landiguedon*,
« *Tenn-eñ* er-mêz, *lantiron*.
4. « Krog en e lost, 'ha lip e benn (bis)
« Rag pehed eo, *Landiguedon*,
« Koll an dienn », *lantiron*.
5. — « Peoh 'ta, va mestr, na *ouelit* ket (bis)
« Chas du a-walh, *Landiguedon*
« A vo kavet », *lantiron*.
6. — « Chas du awalh, a vo kavet (bis)
« Méd ken desket, *Landiguedon*,
« Ne vezo ket », *lantiron*.

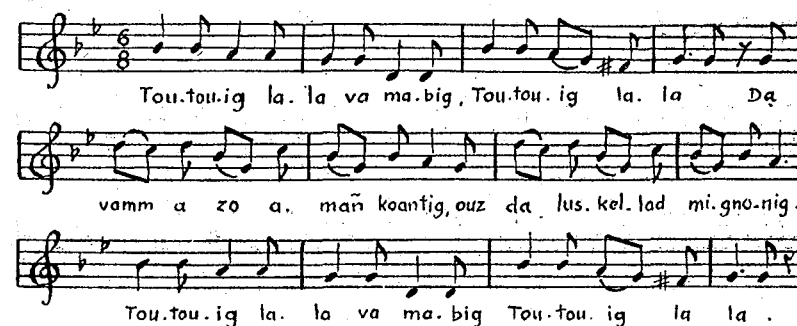
A.-H. Guillerm.

Geriou diêz : *Overn*, *overenn* = messe — *Arru*, *deuet* = arrivé — *tenn-eñ*,
tenn anezañ, *tenn heñ* = tire-le — *ouela*, *leñva* = pleurer.

Re grenn (moyens), 9, 10, 11 ans.

Merhed (filles), 9, 10, 11 vloaz.

TOUTOUIG LALA !

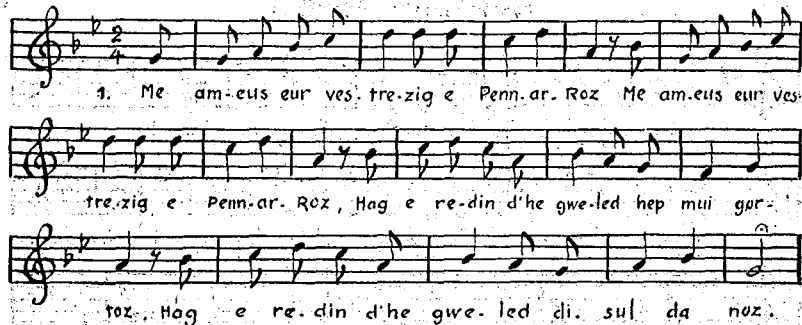
1. Da vamm a zo amañ *koantig*
Ouz da *luskellad* mignonig.
2. Da vamm a zo amañ *oanig*,
Dit-te o kana *he zonig*.
3. Toutouig la-la 'ta paourig,
Poent eo serra da lagadig.
4. Toutouig la la bihanig,
Réd eo diskuiza da bennig.
5. Toutouig la-la, *rozennig*,
Da *zioujod* war va halonig.
6. Da nijal d'an neñv va èlig
Na zisplég ket da *askellig*.

M.-A. Abgrall.

Geriou diêz : *koantig* = joli mignon — *luskella*, *luskad* = berceur — *oanig* =
petit agneau — *he zonig* = sa chanson — *rozennig* = petite rose — *da*
zioujod = tes deux joues — *askellig* = petite aile.

Re vraz, paotred ha merhed, 12, 13, 14, 15 vloaz.
Grands, garçons et filles, 12, 13, 14, 15 ans.

PENNHÉREZ PENN-AR-ROZ

2. Ha ma teuez d'am gweled, va hloareg koant (bis)
Me 'n em droio en eur pesk er ster arhant.
N'ez pezo ket va halon, hervez da hoant.
3. Ma 'n em droez en eur pesk 'vel ma larez (bis)
Me a vezo pesketer, o va mestrez.
Me 'besketo va dousig, dre garantez.
4. Ma teuez d'am 'fesketa, o va mignon, (bis)
Me 'n em droio e bleizez er hoajou don
Ne vezo ket, kloaregig, dit va halon.
5. Ma 'n em droez e bleizez 'vel ma larez
Me a vezo chaseour, o va mestrez,
Me 'jaseo va dousig dre garantez.
6. Ma teuez d'am jaseal 'riskl d'am muntri, (bis)
Me 'n em raio leanez en abati.
N'ez pezo ket va halon, o kloareg kri.
7. Ma 'n em reez leanez, 'vel ma larez, (bis)
Me a yelo da vanah, o va mestrez.
Me 'goveseo va dousig dre garantez.
8. Ha ma teuez d'am hoves, oueli c'hwero, (bis)
Gwenn-kann maro em gwele te am havo,
Ne roñ ket dit va halon, kaer az pezo.
9. Ma da gavan gwenn maro er gwele kloz, (bis).
Plas Sant Pèr a gemerìn, er Baradoz,
Da zigeri d'am dousig euz Penn ar Roz.

C. Ar Braz.

Gerioù diêz : Pennhérez = héritière, fille unique — kloareg = clerc, étudiant
— ster = rivière — hervez = selon — dre garantez = par amour —
bleizez = louve — 'riskl, e riskl d'am muntri = au risque de m'assassiner
— leanez = religieuse — abati = couvent — manah = moine — oueli,
e oueli = tu pleureras — kri = cruel.

Displega : Récitation

Re vihan, 5, 6, 7, 8 vloaz, paotred ha merhed.
(Petits, filles et garçons.)

EOSTIG BREIZ - IZEL

Eun eostig koant a Vreiz-Izel,
A nijas eun deiz uhel-uhel.
C'hoant braz en-doa, an eostig kêz,
Kana e zonig d'ar Werhez ;
Hag e pignas an eostig-noz
E-kichenn dor ar Baradoz...

Neuze an eostig a ganas
Ha dor an Neñv a zigoras.
Pa oe an nor korn-zigoret,
E-barz an Neñv heñ 'zo nijet,
Dreist an élez, an arhelez,
Chouchet e barlenn ar Werhez.

Hag ar Werhez, soublig, soublig,
A flouras dezañ e bennig.

Hag e lavare ar Werhez :
« Nag out bihan, labousig kêz !...
« Bihanig out labousig kêz,
« Méd kana rez 'vel an élez ! »

Hag e ro dezañ eur pokig ;
Hag e lavaras goustadig :
« Dizro bremañ, va mignonig,
« Da Vreiz, da gana da zonig ».

Kerkent an eostig a zentas
Hag abaoe ne baouezas
E-pad an deiz, e-pad an noz
Da gana son ar Baradoz.

Marianna Abgrail.

Gerioù diêz : Eostig = rossignol — Breiz-Izel = Basse-Bretagne — eostig-
noz = rossignol de nuit, ainsi appelé parce qu'il chante la nuit — e zonig
= sa chanson — korn-zigoret = outr'ouverte — arhelez = archanges
— chouchet = caché, tapi — soublig = caresser tout doucement —
floura = caresser — pokig, bouchig = baiser — paouez = cesser —
ne baouezas = ne cessa.

Re grenn, 9, 10, 11 vloaz, paotred ha merhed.
(Moyens et moyennes, 9, 10, 11 ans.)

AN DAOU WESKLEV

(an daou hlesker pe an daou ranig)

Daou *wesklév*, war o 'fenn
a gouez en eun taol krenn
n eur zailhad *léz livriz*.
Hag e klaskont ouz ar bordou
savetei o horvou.
Méd ne hellont e' neb giz
na skrabad
na lammad...
Ar henta, *fallgalonet*,
a greiz oll a zo beuzet...

Finnoh, an eil a zonz *'vel-henn* :
« Keid ma vin beo,
« *Arabad eo*
fallgaloni na koll va 'fenn ! »

Hag e sko gand e *baoiou* ;
Hag e lamm a-gleiz, a-zeou
evel eun diaoul a ve kouezet
en eur *piñsin* dour benniget.

Kement e fring, kement e lamm
Ma tro an dienn en amann :
Eur mell tamm amann melen
deuet da veza eun *enezenn*.
Diwar an tamm kerkent savet
e lamm er-mêz war ar *halet*
ha buân d'ar gêr...
Tomm oa bet d'e lèr !

Bepréd koll ar penn
zo koll nerz ouspenn.
Ha *fallgaloni*
n'eo méd *sotoni*.

L. B.

Geriou diêz : Grenouille = *gwesklév* (ar ouesklé) ; en d'autres régions on dit aussi ar *glesker*, ar *ranig* ; an daou hlesker, an daou ranig. — Les concurrents diront comme dans leur région — *léz livriz* = du lait frais qu'on vient de traire et est encore tiède — *fallgalonet* = découragé — *evel-henn*, *'vel-henn* = comme ceci — *arabad eo* = il ne faut pas — *fallgaloni* = se décourager — e *baoiou* = ses pattes — *piñsin* = bénitier — *enezenn* = île — ar *halet* = la terre ferme — *bepréd, atao* = toujours (accent sur la dernière syllabe) — *sotoni* = sottise.

Re vraz (grands et grandes), 12 à 15 ans.
Paotred ha merhed (garçons et filles), 12, 13, 14, 15 vloaz.

LAOUIG FRISIVI.

— Chê, na pebez ano drôl !!
— O, n'eo ket eun ano eo, méd eul lesano.
— Laouig Frisivi ! Biskoaz kemend 'all !
— Mad, grit eur zell ouz Laou hag e weloh dioustu n'en-deus ket laeret an ano-se. E-kreiz e fas, el leh m'o-deus ar re 'all o 'fri, en-deus Laouig, n'eo ket avâd, eur fri, méd eur *zivienn* !

Ya va zûd paour, eur *zivienn* !!...
E Plougastell, bro ar sivi, ne gavoh ket sivi ken ruz hag an hini a zoug Laouig etre e dal hag e henou.
Ha ma vefe greet eur honkour sivi e teufe sur ar maout gand Laouig... Gand e *zivienn* eo a lavaran.

Hag ar *zivienn*-mañ a vez *dare* ha ruz euz ar penn kenta d'ar bloaz, beteg ar penn diweza.
E Plougastell ne gaver sivi neméd d'an *nevez-amzer*.
War bég fri Laouig e weler unan e-kreiz ar goañv zokén.
Ha kaoud a ra d'in e vez livet er goañv bravoh c'hoaz eged en hañv.

Kement e *lugern*, ma oe darbet da Laouig, en deiz all, tapa eur prosez diwar-goust e *zivienn*.
Ken gwir ha ma lavaran deoh !
Deuet e oa dija an noz... Sklêr e oa al loar... Laouig-war e velo o tond d'ar gêr... Eun taol *sut* er hroaz-hent !
An archerien !

— Petra 'zo ? eme Laouig.
— « Rien, rien, continuez ! » eme an archerien beh dezo o vired da c'hoarzin... Galleg ganto, na petra 'ta. (Ar re-mañ, kerkent ha ma vezont « de service » evel ma lavaront, a jom genaoueg atao war ar brezoneg.)

Petra 'ta a oa c'hoarvezet ?
O va Doue, nebeud a dra !
An daou archer a gave dezo en-doa Laouig laket e « feu rouge » en a-raog d'e *varh-houarn* e-leh en a-dreñv...
Méd fri-sivi Laouig o *lugerni* ouz sklêrijenn al loar eo o-doa an archerien kemeret evid eul letern ruz.

An daou archer a reas beh a govad c'hoarzin.
Ha Laouig en-doa bet eur hoyad méz.

Petromig.

Cerious diêz : sivi = des fraises — eur *zivienn* = une fraise — *dare, aho* = mûre — *nevez-amzer* = printemps — *lugerni, lugern* = briller — eun taol *sut* = un coup de sifflet — an *archerien* = les gendarmes (ar jardarmed).

SKRIVA

UNE NOUVEAUTÉ

EUN DRA NEVEZ

Kenstrivadeg al laboused

(Concours des oiseaux)

Au lieu de la **narration**, nous vous présentons cette année un Concours tout nouveau, intéressant et profitable :

LE CONCOURS BRETON DES OISEAUX

— KENSTRIVADEG AL LABOUSED —

CLASSEMENT ET PRIX

Ce Concours s'adresse :

1° Aux élèves des Cours Moyens et Classes de fin d'études.

2° Aux Cours Complémentaires et Collèges.

Suivant ces deux Catégories, il y aura deux classements.

Pour chaque classement, un **premier prix de 5.000 francs en espèces et des livres**. — Pour les autres : de très nombreux prix : faïences, foulards, tabliers, poupées, livres...

SUJET - DANVEZ

A) Donnez le nom **breton** et **français** de tous les oiseaux de votre région (faire précéder chaque nom d'un numéro d'ordre).

Exemple : 1. **ar vran** = le corbeau. — 2. ...

B) Nommez, **en breton**, les parties extérieures du corps de l'oiseau. Faites-en un joli petit dessin.

C) Au moyen d'une phrase, donnez, **en breton**, la couleur de chacun des oiseaux et le lieu où il fait son nid.

Exemple: **Ar vran a zo du** — ou : **du eo ar vran**.

ar vran a ra he neiz e bég ar gwez.

D) Nos anciens comprenaient, **en breton**, le **chant** de plusieurs oiseaux. Citez un ou plusieurs exemples si vous en trouvez.

REMARQUES

— Les réponses seront rédigées, très lisiblement, sur feuilles de cahier d'écollers.

— Les concurrents pourront consulter leurs parents et surtout leurs grands-parents.

— Bien spécifier sur chaque feuille : **nom de l'école - paroisse - nom et prénoms - âge et la classe suivie**.

— On ne tiendra compte de l'orthographe que pour départager les ex-æquos.

— Les réponses devront parvenir, pour la fin de Juin 1960, à :

V. SEITE, Bleun-Brug, Châteaulin (Finistère).

— Les résultats seront publiés dans les journaux.

